

Rapport

De
Hollandsche
Molen

Jaarplan 2023

Amsterdam, 22 december 2022

Inhoud

Draagvlakverbreding	4
Belangenbehartiging	7
Advies	9
Molenfonds	10
Eigen molens	11
Organisatie	12

Rapport

Samenvatting

Het is een feestelijk jaar. In 2023 viert De Hollandsche Molen het 100-jarig jubileum. Dat feest gaan we op vele manieren vormgeven met zoveel mogelijk mensen en organisaties.

Het belangrijkste doel van dit jaar is het werven van 100.000 molenvrienden. De vereniging stelt hiervoor alles in het werk om zo een basis te leggen voor de toekomst, zowel qua draagvlak als qua werving. Ook staat het werven van fondsen voor het Molenfonds centraal, specifiek voor molenroeden.

Het jubileumjaar kent tal van activiteiten. De belangrijkste zijn:

februari 2023	Online presentatie Onderzoek collecties
22 april 2023	Molenfestival, jubileum Algemene Ledenvergadering en feest
12 mei 2023	Opening Nationale Molendag en presentatie eerste exemplaar jubileumboek
13 en 14 mei 2023	Nationale Molendag
juni 2023	Nederlands Kampioenschap Molenkruien
september 2023	Start Molenprijs
oktober 2023	Uitreiking Molenprijs

Al in 2022 zijn we begonnen andere (molen)organisaties te vragen het jubileumfeest met ons mee te vieren. Op moment van schrijven van dit werkplan zijn er al enkele ideeën bij ons binnengekomen. Een overzicht is te vinden in de bijlage.

Natuurlijk gaat het 'gewone' werk van De Hollandsche Molen ook door. Zo komt er een duidelijk plan voor de webwinkel, worden de educatieve activiteiten gestroomlijnd, start de Molenmaatjesclub, wordt de biotoopformule tegen het licht gehouden, komen er proces-richtlijnen voor molenroeden en nog veel meer.

Dit Jaarplan 2023 is samengesteld voor de Algemene Ledenvergadering opdat leden de activiteiten van de vereniging kunnen goedkeuren. Bij het Jaarplan behoort ook een begroting. Voor de werkorganisatie is tevens een werkplan gemaakt waar in meer detail de activiteiten worden beschreven en concrete doelen zijn opgenomen. De Raad van Toezicht krijgt per kwartaal een rapportage om zo de voortgang te kunnen beoordelen.

Draagvlakverbreding

Publieksactiviteiten

De Hollandsche Molen wil aan het eind van 2023 100.000 Molenvrienden hebben. Een Molenvriend is iemand die van molens houdt en van wie we de contactgegevens hebben. Zoveel mogelijk van onze projecten moeten Molenvrienden opleveren.

In dit jubileumjaar wordt Nationale Molendag op 13 en 14 mei extra feestelijk gevierd. Op 12 mei wordt het grootste landelijke molenevenement, dat zijn 50ste editie beleeft, officieel geopend, waarbij het eerste exemplaar van het jubileumboek wordt gepresenteerd.

Om zoveel mogelijk Molenvrienden te maken organiseren wij onder andere een spaaractie. Bij een bezoek aan een molen krijgt men een stempel en bij bijvoorbeeld vier stempels krijgt men een cadeau. We stimuleren extra activiteiten op de molens door een activiteitenbudget beschikbaar te stellen. Samenwerking met andere (erfgoed)organisaties wordt aangemoedigd.

De hoofdprijs van de Molenprijs wordt verhoogd naar 100.000 euro. We beogen vijf deelnemende projecten. Middels extra samenwerking met de VriendenLoterij willen we meer stemmers halen.

De Molenmaatjes, het project Ieder Kind naar de Molen en ons Educatiefonds hebben veel overlap. Samen vormen deze projecten het educatieve hart van onze activiteiten. We stimuleren het bezoek aan de molen door scholen, ouders en grootouders te benaderen. Voor de kinderen komt er een MolenmaatjesClub en -Krant. En voor onze verjaardag werken we samen met Kinderzwerfboek, Jarige Job en Kinderhulp om nog meer kinderen kennis te laten maken met de molens.

Nieuwkomers in Nederland laten we kennis maken met de molen door het ontwikkelen van een module in de e-learning omgeving van 'Het begint met taal', het landelijk platform van taalcoachorganisaties.

Om landelijke media-aandacht en Molenvrienden te werven organiseren we in juni het Nederlands Kampioenschap Molenkruien. Op een zwaar kruierende molen kunnen teams strijden om de eer wie er het beste en snelste de molen kan kruien.

Een andere activiteit om Molenvrienden te werven is het online boekje met talloze molentips, met molenwinkels, restaurants, B&B, recepten etc. Dit boekje kan gratis worden weggeven (als we het contact leggen met een adres) aan Molenvrienden of kan worden verkocht. In de komende jaren kunnen nieuwe edities van het boekje worden gepubliceerd.

Rapport

Het blad Molens is vernieuwd in 2022. Nu willen we de verspreiding en de oplage van het blad vergroten. We willen ons bereik uitbreiden door het blad ook beschikbaar te stellen voor leden en donateurs van andere molenorganisaties of molenbladen. Ook richten we ons op een verspreiding via molens, bibliotheken en notarissen.

In ons jubileumjaar is er ook een jubileumboek. Het is een veelzijdig boek met – naast aandacht voor de vereniging – tal van onderwerpen: de molen als technisch wonder, als onderdeel van onze identiteit en in de kunst. Ook de geschiedenis van én de toekomstvisie op het molenbehoud en de rol van de vrijwilliger daarin komen aan bod. Het eerste exemplaar wordt bij de opening van Nationale Molendag gepresenteerd.

De Hollandsche Molen wil de kennis over molens toegankelijker maken. We werken hierbij samen met de Stichting Molendocumentatie (SMD). Zij heeft als voornaamste taak het in goede, geordende en toegankelijke staat beheren en bewaren van de archieven, verzamelingen en collecties van De Hollandsche Molen. Naast een fysiek archief is hiertoe de website allemolens.nl gemaakt.

Om de gegevens in de archief-database verder te meta-dateren, worden via crowdsourcing vrijwilligers ingezet.

In 2023 wordt allemolens.nl geïntegreerd in molens.nl en de Nieuwe Nederlandse Molendatabase.

Samen met de SMD werken we aan een langetermijnvisie op de toekomst van de molendocumentatie en de archiefvorming.

In het kader van het jubileum worden op basis van de informatie in het archief mooie verhalen gemaakt over twaalf eveneens jubilerende molens, elke maand één.

Met het project Moleniconen wil De Hollandsche Molen via mondelinge geschiedschrijving een essentieel stuk kennis en rechtstreekse ervaringen uit de eerste hand vastleggen. Dit doen we door personen te interviewen, die zich in de periode na 1945 op verschillende wijzen inzetten of hebben ingezet voor molens en het molenbehoud.

Er worden in Nederland momenteel op meerdere online locaties molengegevens verzameld en onderhouden, zoals de molendatabase.nl, ons eigen molenbestand op molens.nl en de verdwenen molens-database.org. Deze databases worden samengevoegd tot één database die centraal de gegevens over molens publiektoegankelijk maakt. Tevens wordt een link gelegd met allemolens.nl.

De Hollandsche Molen blijft zich inzetten voor het internationale werkveld. We bouwen aan een wereldwijd netwerk en aan een kennisplatform met allerlei informatie over het ambacht van molenaar.

Rapport

Belangenbehartiging

Aandacht voor molens bij (landelijke) beslissers is belangrijk zodat subsidies en regelgeving zo gunstig mogelijk voor het molenbehoud zijn. Hiertoe onderneemt De Hollandsche Molen diverse activiteiten, zoals brieven schrijven en overleggen, individueel en in samenwerkingsverbanden.

In 2022 is het Roeden-onderzoek voltooid. Het project loopt echter door omdat we voor de uitdaging staan de komende jaren meer dan duizend roeden te vervangen. Daarom lobbyen we bij provincies en fondsen voor geld. Ook werken we aan een 'roeden-bewustzijn' van het molenveld en een betere controle van de roeden.

De samenstelling van de collectie molens in Nederland willen we in samenwerking met de SMD beter en diepgaander in kaart brengen, als uitgangspunt van toekomstig beleid. Het onderzoek wordt met het molenveld besproken opdat De Hollandsche Molen de consequenties voor het beleid kan bepalen en hier activiteiten op kan formuleren.

De Werkgroep Veiligheid werkt in opdracht van Het Gilde van Molenaars, het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde, het Gild Fryske Mounders en De Hollandsche Molen aan het vergroten van de veiligheid op en rond molens. In 2023 werkt de werkgroep aan een gedigitaliseerde RI&E en wordt een weerprotocol en steenspilprotocol gepresenteerd.

De Hollandsche Molen stimuleert een actief provinciaal netwerk, waarin adviseurs en consultants het adviseurschap regionaal invullen. In steeds meer provincies heeft dit inmiddels al vorm gekregen. Tevens wil de vereniging met de consultants een netwerk creëren om kennis uit te wisselen.

De Molencontactdag is een jaarlijkse bijeenkomst voor kaderleden van De Hollandsche Molen en andere betrokkenen bij het molenbehoud. Deze contactdag breiden we uit met online contactmomenten. Om onze contacten in het land te versterken zijn we minimaal aanwezig bij elf provinciale bijeenkomsten.

De Molenadviesraad is een statutair vastgelegd adviesorgaan van de vereniging. De leden komen twee maal per jaar samen en kunnen gevraagd en ongevraagd advies geven over het beleid. Het is bij uitstek het forum om de lobby activiteiten af te stemmen, de behoeften van het molenveld te kennen en ons werk hierop af te stemmen.

De werkgroep Verzekeren onderzoekt of er verbeteringen mogelijk zijn in de verzekeringen die het molenveld nodig heeft.

De examencommissie van De Hollandsche Molen neemt de examens af van de vrijwillige molenaars die hun opleiding bij Het Gilde van (Vrijwillige) Molenaars

hebben gevolgd. De examencommissie wordt vanuit het landelijk bureau administratief ondersteund.

Rapport

Advies

De Hollandsche Molen is een kennisinstituut op het gebied van landelijk beleid inzake molens (instandhouding, veiligheid, etc). We geven advies aan iedereen die ons benadert over molengerelateerde zaken.

De molenbiotoop staat steeds meer onder druk. De Hollandsche Molen probeert zoveel mogelijk moleneigenaren en molenaars bij te staan in de procedures. Hierbij gaan we ons meer verdiepen in de watermolenbiotoop en geven we aandacht aan groen. Ook kijken we naar manieren om anderen (bv de provinciale consultants of grote molenorganisaties) handvatten te geven om zelf biotoopzaken op te kunnen pakken. Ook kijken we naar andere manieren om het molenveld meer zelfredzaam te maken.

De Hollandsche Molen vindt dat het na bijna 40 jaar tijd is voor een actualisatie van haar molenbiotoopformule of anderszins de aspecten die nu niet in de formule worden meegenomen mee te nemen in onze adviezen.

De Omgevingswet betekent een nieuwe werkwijze om op te komen voor de belangen van de molen in de ruimtelijke ordening. De Hollandsche Molen wil moleneigenaren hierop voorbereiden en zal moleneigenaren informeren op diverse manieren.

Molenfonds

De Hollandsche Molen zet zich met het Molenfonds in voor een volledige financiële en duurzame dekking voor het in stand houden van molens. Bij het Molenfonds kan men terecht voor aanvragen voor groot onderhoud en restauratie, educatie en jongerenprojecten. Ook kan men gebruikmaken van het crowdfundingplatform.

Rapport

Eigen molens

De Hollandsche Molen heeft zeven molens in bezit die verspreid over het land staan.

De Roos, Delft: bij molen De Roos in Delft staat een restauratie in de planning waarbij nieuwe roeden worden gestoken.

Zuidpolder, Edam: bij de Molen van de Zuidpolder in Edam staat een restauratie in de planning waarbij nieuwe roeden worden gestoken. Ook wordt het molenerf verbeterd.

Braakmolen, Goor: bij de Braakmolen in Goor staat een restauratie in de planning waarbij onder andere nieuwe roeden worden gestoken en het rietdek wordt vernieuwd.

De Jager, Oud Vossemeer: bij molen De Jager in Oud Vossemeer wordt bekeken of we het machinehuis weer kunnen terugbrengen zodat de molen meer ruimte krijgt en de molenwinkel kan worden verbeterd.

De Speelman, Overschie: bij molen De Speelman in Rotterdam Overschie staat een restauratie in de planning waarbij nieuwe roeden worden gestoken.

Nooit Gedacht, Warnsveld: molen Nooit Gedacht in Warnsveld staat er goed bij. Natuurlijk blijft onderhoud nodig.

Rijn en Lek, Wijk bij Duurstede: molen Rijn en Lek in Wijk bij Duurstede staat er goed bij. Natuurlijk blijft onderhoud nodig. Bekeken wordt of we het gaande werk kunnen verbeteren.

Organisatie

Op organisatorisch vlak koersen we af op een stabiel jaar. Ongetwijfeld moeten we nog wat 'oefenen' met de nieuwe governance structuur waarin we werken met een Raad van Toezicht.

De projectadministratie is inmiddels ingevoerd en wij streven ernaar dat alle medewerkers hier goed mee kunnen werken. We gaan met de medewerkers het projectmatig werken verder doorvoeren. Halverwege 2023 evalueren we de nieuwe manier van werken.

Tot slot vieren we ons jubileum feestelijk samen met onze leden en alle molenliefhebbers op het Molenfestival op 22 april 2022. In de ochtend is de Algemene Ledenvergadering. In de middag is er een gevarieerd programma en markt. Het is tevens de afronding van Nico's 100-molenstoer.